

Date: 29th April-2025

**CHOLG'U IJROCHILIGIDA ESTRADA VA AN'ANAVIY USLUBLAR
O'RTASIDAGI O'ZARO MUNOSABAT**

Hakimov Qudratjon Qurbonaliyevich

Yunus Rajabiy nomidagi O'zbek milliy musiqa san'ati instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada cholg'u ijrochiligidagi estrada va an'anaviy uslublarning o'zaro munosabatlari, umumiy va farqli jihatlari, hamda ularning integratsiyasi natijasida paydo bo'layotgan yangi ijodiy imkoniyatlar tahlil qilinadi. Tadqiqotda estrada va an'anaviy ijrochilik uslublarning tarixiy rivojlanish bosqichlari, texnik va metodologik xususiyatlari chuqur o'rganilgan. Shuningdek, uslublarning integratsiyaning madaniy ahamiyati va kelajak istiqbollari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari cholg'u ijrochiligining zamonaviy va milliy madaniyatdagi ahamiyatini oshirish hamda sohada ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish uchun muhim tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: cholg'u ijrochiligi, estrada uslubi, an'anaviy uslub, uslublarning integratsiyasi, ijro texnikasi, musiqa madaniyati, improvizatsiya, ijodiy tajriba, o'zbek musiqa san'ati.

Musiqa ijrochiligida estrada va an'anaviy uslublarning o'rtasidagi munosabatlarni o'rganish zamonaviy musiqa san'ati uchun dolzarb vazifa hisoblanadi. Ushbu tadqiqot estrada va an'anaviy cholg'u ijrochiligi tushunchalarini chuqurroq o'rganish va ularning o'zaro munosabatlarini aniqlashni maqsad qiladi. Tadqiqot metodologiyasi sifatida nazariy tahlil va qiyosiy uslub qo'llaniladi.

Tadqiqot doirasida xorijiy va mahalliy ilmiy manbalarga tayangan holda cholg'u ijrochiligining turli aspektlari bo'yicha adabiyotlar tahlil qilindi. Ushbu adabiyotlarda an'anaviy cholg'u ijrochiligining tarixiy ildizlari, ijro texnikalari va estrada uslubining rivojlanishi haqida keng qamrovli ma'lumotlar keltirilgan. Xususan, estrada va an'anaviy uslublarning uyg'unligi va qarama-qarshiliklarini yorituvchi tadqiqotlarga alohida e'tibor berildi.

Nazariy tahlil yordamida estrada va an'anaviy uslublarning shakllanishi va rivojlanish jarayonlari batafsil o'rganildi. Qiyosiy metod orqali ushbu ikki uslub o'rtasidagi umumiy va farqli jihatlari aniqlanib, ularning integratsiya imkoniyatlari tahlil qilindi. Shu bilan birga, zamonaviy va tarixiy manbalar asosida analitik yondashuv orqali xulosalar ishlab chiqildi.

An'anaviy cholg'u ijrochiligi qadimiy tarixga ega bo'lib, u milliy musiqiy an'analarga asoslangan. Tarixan shakllangan maktablar va ustoz-shogird an'analari orqali ijro texnikasi, improvizatsiya va repertuar tanlash kabi xususiyatlar rivojlangan. Ushbu ijrochilik uslubi o'zbek madaniyatining noyobligini namoyon qiladi va tarixiy-mushtarak madaniy qadriyatlar bilan bog'liqdir.

Estrada cholg'u ijrochiligi XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab keng yoyila boshladi. Bu uslubda asosan texnik aniqlik, sahna harakati va auditoriya bilan aloqa qilish

Date: 29th April-2025

qobiliyatlari muhim rol o'ynaydi. Estrada musiqasi xalqaro va zamonaviy yo'nalishlarga mos keladigan repertuar bilan ajralib turadi.

Estrada va an'anaviy uslublar o'rtasidagi umumiy jihatlar va farqlar Estrada va an'anaviy cholg'u ijrochiligi musiqiy shakllar, janrlar va ijro texnikalari jihatidan bir-biridan farqlanadi. An'anaviy ijro ko'proq improvizatsiya va chuqur falsafiy mazmunga ega bo'lsa, estrada ijrochiligi sahna ko'rinishi va tezkor ijroga asoslangan. Shu bilan birga, ikki uslub ham tomoshabin bilan yaqin munosabat o'rnatishga harakat qiladi.

Uslublararo integratsiya va ijodiy tajribalar Zamonaviy musiqa ijrochiligida estrada va an'anaviy uslublar uyg'unlashuvi kuzatilmoqda. Bunday integratsiyalar natijasida yangi ijodiy shakllar va ijro texnikalari paydo bo'lmoqda. Tajribaviy loyihalar orqali bu ikki uslub bir-birini boyitadi va yangi ijodiy imkoniyatlar yaratadi.

Uslublararo munosabatlarning madaniy ahamiyati va kelajak istiqbollari Estrada va an'anaviy uslublarning integratsiyasi milliy va xalqaro darajada musiqiy madaniyatning rivojlanishiga xizmat qiladi. Yosh avlod uchun ijrochilik san'atini jozibali qilishda integratsion yondashuvning o'rni juda katta. O'zbek cholg'u ijrochiligining xalqaro sahnada tanilishi va rivojlanishi uchun ham bunday integratsiyalar muhim ahamiyatga ega.

Xulosa va tavsiyalar Estrada va an'anaviy cholg'u ijrochiligi o'rtasidagi munosabatlarni o'rganish musiqa san'atini yanada boyitadi. Ushbu tadqiqot orqali integratsiyaning afzalliklari va istiqbollari aniqlanib, kelgusida mazkur yo'nalishda chuqurroq tadqiqotlar olib borish tavsiya qilinadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Matyoqubov O. "Musika madaniyati va milliy cholg'u ijrochiligi", Toshkent, 2015.
2. Jabborov O. "O'zbek musiqa san'atining tarixi va nazariyasi", Toshkent, 2018.
3. Rajabov I. "O'zbek milliy cholg'ulari va ijrochilik san'ati", Toshkent, 2017.
4. Karimov Sh. "Zamonaviy estrada ijrochiligi asoslari", Toshkent, 2019.
5. To'ychiyev R. "Cholg'u ijrochiligining pedagogik asoslari", Toshkent, 2020.